

В. О. Редько, студентка

О. М. Клименко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ключові слова: облік, витрати від операційної діяльності, управління, поліпшення.

За сучасних умов господарювання від підприємства вимагається наявність гнучкої політики діяльності та швидкого реагування на її зміни. Одним з ключових питань ефективного управління підприємства є система обліку та контролю витрат. Розмір витрат являє собою головний резерв підвищення прибутку підприємства. Дослідження обліку операційних витрат має доцільний характер. Тому актуальність теми пояснюється тим, що облік операційних витрат відіграє визначальну роль в обліково-аналітичному процесі підприємства, оскільки на ньому базуються економічні показники виробництва продукції.

Питанню обліку витрат від операційної діяльності та методів їх удосконалення присвячено багато наукових робіт українських і зарубіжних учених: М. І. Скрипник, С. І. Дробязко, Т. Ю. Бондаренко, М. Г. Мельничук, Ю. О. Шумило, Н. О. Черткова, Є. М. Рудніченко, О. В. Павелко, Н. І. Бузак, А. А. Єфремова, Ф. Ф. Бутинець, В. В. Сопко, І. А. Бланк, Я. П. Пастернак.

Згідно з П(С)БО 16 «Витрати» витрати – це зменшення економічних вигод протягом облікового періоду у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками) [1].

Операційні витрати є основною складовою витрат підприємства. До них входять виробнича собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати. До виробничої собівартості включають:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати;
- загальновиробничі витрати [3].

Управління витратами – це процес цілеспрямованого формування витрат за їх видами, місцями і носіями при постійному контролі і стимулюванні їх зменшення. У сучасній економічній теорії проблему управління витратами виділяють як окремий напрям економічної науки, що сформувалась у теорію витрат. Важливою умовою є те, що виникає проблема в управлінні витратами та досягненні необхідності їх прибутковості. Для цього необхідно обирати найбільш рентабельні товари для продажу, зменшувати ціни на товари відповідно до платоспроможного попиту покупців.

Для удосконалення обліку витрат операційної діяльності на підприємствах особливу увагу потрібно приділяти формуванню аналітичної інформації щодо витрат і відображення їх в обліку та звітності. Для обґрунтування прийнятих управлінських рішень, планування та контролю витрат інформація повинна аналізуватися з використанням класифікації витрат операційної діяльності. Управління витратами має враховувати такі аспекти:

- відстежувати, корегувати величини витрат на закупівлю необхідної сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, оплату праці;
- аналізувати, корегувати діяльність, яка призводить до виникнення витрат, тобто пошук шляхів зменшення матеріало- та трудомісткості без загрози втрат якості продукції [2].

Але формування аналітичної інформації щодо витрат операційної діяльності в контексті калькуляції недостатньо для забезпечення ефективною та стабільною діяльністю підприємства. Це тісно пов'язано з витратами, що впливають на якість обслуговування населення, що в свою чергу виражається рівнем задоволення населення, яке обслуговується [5].

Планування витрат на якість обслуговування слід здійснювати такими методами:

- 1) техніко-економічних розрахунків – стосовно необхідного асортименту продукції;

2) дослідно-статистичним методом – стосовно планування культури економічної організації [3].

Одним з шляхів удосконалення організації обліку витрат необхідно здійснити калькулювання за їх цільовим призначенням. Витрати слід поділити на дві групи: витрати на забезпечення якості (основні) і витрати на підтвердження і поліпшення якості (додаткові).

Оскільки від величини та структури витрат залежить прибутковість діяльності підприємства, то систему управління витратами за якістю потрібно впроваджувати на комплексній основі [4].

Список використаних джерел: 1. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» № 318 від 31.12.1999 р. (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>. 2. *Гриценко О. І.* Дослідження питання удосконалення обліку витрат операційної діяльності / О. І. Гриценко // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля : науковий журнал. – 2014. – № 2 (209). – С. 61–66. 3. *Гриценко О. І.* Проблеми організації планування витрат на якість обслуговування / О. І. Гриценко // Інноваційна економіка : Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – Тернопіль, 2012. – № 10 (36). – С. 286–289. 4. *Таранько Х.* Особливості обліку витрат операційної діяльності [Електронний ресурс] / Х. Таранько. – Режим доступу : http://sophus.at.ua/publ/2012_12_11_12_kampodilsk/sekcija_2_2012_12_11_12/osoblivosti_obliku_vitrat_operacijnojij_dijalnosti/1210309. 5. *Шелудько В. М.* Фінансовий менеджмент : підручник / В. М. Шелудько ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2013. – 375 с.

УДК 657.01

В. О. Ремесник, студентка

О. Ю. Акименко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

АМОРТИЗАЦІЯ ТА ЗНОС: ІДЕНТИЧНІСТЬ ЧИ ВІДМІННІСТЬ?

Ключові слова: знос, амортизація, основні засоби, фізичний знос, моральний знос.

Просте і розширене відтворення основних засобів відбувається в безперервному процесі здійснення різних взаємопов'язаних форм: ремонті, модернізації, переоснащенні, реконструкції, а також створенні чи купівлі нових об'єктів. Необхідною передумовою процесу відтворення основних засобів є постійний облік і контроль ступеня зносу (старіння) та амортизації. Є дискусійним питання, чи ідентичні показники зносу й амортизації, тому слід дослідити спільні або відмінні риси цих економічних категорій.

Цю проблему досліджували Й. В. Бакай, Н. Г. Виговська, О. П. Войналович, О. П. Гаценко, І. Л. Томашевська та інші. Проблема є актуальною, адже в законодавстві не наведено чіткого розмежування між зносом та амортизацією, і тому при організації обліку основних засобів та нематеріальних активів можуть виникнути питання щодо цих понять. Отже, метою цієї роботи є вивчення особливостей визнання економічних категорій «знос» та «амортизація», аналіз спільних та відмінних рис цих понять.

Згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби» амортизація – систематичний розподіл вартості необоротних активів, яка амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [3]. Метод нарахування амортизації основних засобів обирається підприємством самостійно з альтернативних варіантів, запропонованих чинним законодавством з урахуванням очікуваного способу отримання економічних вигід від його використання та розміру ліквідаційної вартості.

Загальновідомо, що амортизація основних засобів нараховується із застосуванням таких методів: прямолінійного (вартість об'єкта основних засобів списується однаковими частинами протягом усього періоду його експлуатації); зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивного (які дозволяють у перші роки експлуатації списати значну частку вартості основних засобів); виробничого (за яким для окремих видів основних засобів нарахування амортизації робиться на основі сумарного виробітку об'єкта за весь період його експлуатації у відповідних одиницях виміру (одиницях виготовленої продукції, відпрацьованих годин, кілометрах пробігу тощо)) [3].